

BREDASCHIE

COURANT.

STAAT-LETTERKUNDIG

EN WETENSCHAPPELIJK

NIEUWS-

BLAD.

Donderdag

21 November.

FRANKRIJK.

PARIS, den 19den November.

De Koning zal zich eerstdaags naar het kasteel Bazy begeven en over Dretax terugkomen. Op het laatst van de maand begeeft het hof zich naar Fontainebleau, waar de eerste ontmoeting van de jonge hertogin van Aumale met hare nieuwe familie zal plaats hebben.

De *Courrier du Loir et Cher* berigt, dat het kasteel van Blois zal gerestaureerd en de gebouwen door Frans I bewoond in een museum zullen herschapen worden. De kosten zijn geraamd op 700,000 fr.

— Met zekerheid wordt thans gemeld, dat 20 jonge lieden van de polytechnieke school uitgesloten zijn.

— De directeur der koninklijke musea heeft de kunstenaars verwittigd, dat de jaarlijkse tentoonstelling hunner werken den 15den Maart 1845 zal geopend zijn en tot den 15den Mei duren.

— Men zegt, dat de bekende dichter *Béranger*, ofschoon sedert geruimen tijd niets van hem het licht heeft gezien, sedert 1830 nog altijd liederen verzamelt, sommigen waarvan hij aan de heeren *Chateaubriand*, *de Lamartine* en *Lamennais* vertoond zou hebben, die hem te vergeefs tot de uitgave hadden trachten te nopen, daar hij wil dat deze niet voor na zijn overlijden geschieden zal. Hetzelfde zou met zijne Gedenkschriften, en met een staatkundig werk, waarmede hij zich insgelijks onledig houdt, het geval wezen.

De herbouwing der stad *Oran*, op het eiland *Gradeloupe*, wordt met kracht voortgezet; den 4 September waren reeds 429 huizen voltooid, waarvan 118 van eene waarde van 15,000 francs en daarboven; 166 van 6000 tot 15,000 francs en 145 van 6000 francs en daarbeneden; nog 173 huizen waren in aanbouw, welke dit jaar voltooid zouden worden.

— Een dagblad van Bordeaux meldt stellig, dat het huwelijk tusschen de Koningin van Spanje en den graaf *de Trapani*, broeder van den Koning van Napels, eene besliste zaak is. Het huwelijk zou in Mei te Valencia gevierd worden, alwaar de aanstaande echtgenooten zich zouden vereenigen. De Paus had reeds de noodige dispensatie verleend. Ingeval de graaf dadelijk den titel van Koning nam, zou hij niet den naam van *François de Paule*, maar van *Lodewijk II* voeren.

Hetzelfde dagblad meldt, dat de zuster der Koningin met den hertog *de Montpensier* in het huwelijk zou treden.

De *Moniteur Algérien* behelst een berigt, dat verscheidene inlandsche chefs zich naar Frankrijk begeven, waarheen de zucht tot reizen hen lokt en zij zich met eigen oogen kunnen overtuigen van de grootheid onzes vaderlands, dat, zegt genoemd blad, ook hun vaderland moet worden. De meeste dier chefs dragen het ordeteeken van het Legioen van Eer, ter belooning verkregen voor hunne bevoezene diensten.

De brieven uit Madrid loopen tot den 11. De commissie van de kamer der afgevaardigden had dien dag het adres van antwoord aan H. M. overhandigd. De Koningin had op de meest minzame wijs geantwoord.

De Kamer beradslaagde over het ontwerp tot herziening der staatsregeling. Een der leden heeft een antedement voorgeslagen, om het bewind in zwaarwichtige gevallen te magtigen, de periodieke drukpers aan de tenstuur te onderwerpen. Over dat voorstel was nog niet beradslaagd. In de zitting van den 11 heeft de minister *Martinez de la Rosa* zijne krachtige vertoogen tegen *Don Carlos* en zijne aanhangers herhaald.

Ter beurze van heden (16 November) waren genoteerd: 5 pCt. 119,55; 3 pCt. 83,20; Nap. r. 97,75; Spanjs 5 pCt. 33; Rom. L. 103 1/4.

ENGLAND.

LONDEN, den 19den November.

H. M. heeft laatstleden woensdag avond op *Burghley House* de bediening van den H. Doop aan de onlangs geboren dochter des eigenaars, den marquis van *Exeter*, bijgewoond, over welk kind prins *Albert* als gevader stond. Het ontving de namen *Victoria Cecilia*, en werd, na den afloop der plegtigheid, door den Prins met een sierlijken gouden beker beschenken, waarvan het voetstuk met eene toepasselijke inscriptie voorzien is.

Gisteren ochtend hebben H. M. en Prins *Albert* *Burghley House* weder verlaten, zijn gedeeltelijk langs den spoorweg, naar *Windsor* teruggekeerd, en aldaar tegen zeven ure des avonds aangekomen.

Het nieuwe ledekant, door de Koningin op *Burghley House* voor de eerste maal gebruikt, is ongemeen prachtig, en prijkt onder anderen met een behangsel van kostbaar zwart satijn met goudkleurig satijn omzoomd, en rijk voorzien met bouquets, vogels en kapellen, alles smaakvol met zijde geborduurd. De bewerking heeft verscheiden jaren vereischt, en de kosten van het geheel worden op ongeveer duizend ponden sterling geschat.

— De vice-admiraal sir *W. Parker*, laatstelijk opperbevelhebber der engelsche zeemagt in China, is door H. M. tot de waardigheid van baronet verheven.

— Heden in den vroegen morgen heeft een hevige brand het uitgestrekt fabriekgebouw der heeren *Horne* en *Thompson*, nijkend op de rivier *de Tyne*, vernield.

— In de maand September H. werd door zekeren *Burgess*, klerk bij de bank van Engeland, met behulp van een ander persoon, *Elder* genaamd, een diefstal in bankbiljetten gepleegd, ter waarde van 8000 p. sterl. (ƒ 96,000 Nederl.). Nadat zij op eene behendige wijs er in geslaagd waren, deze bankbiljetten tegen geld bij de bank te wisselen, begaven zij zich op de vlugt naar Noord-Amerika, waar zij behouden aankwamen. Zoodra deze diefstal bekend was geworden, werden twee personen van welke een beambte bij de bank, hun nagezonden, aan wien het gelukt is, hen op te sporen. *Elder* is in hechtenis genomen, doch heeft zich-zelfen in de gevangenis van het leven beroofd; *Burgess* heeft het weten te ontkomen, doch het grootste gedeelte van het gestolen geld is gevonden en zal aan de eigenaren kunnen teruggegeven worden.

— De tijdingen uit de Vereenigde Staten gaan tot 31 October. Alles hield zich met de op handen zijnde verkiezingen voor het presidentschap bezig. Sommigen dachten dat de heer *Polk*, anderen dat de heer *Clay* de meeste kansen voor zich had. In verschillende steden, onderanderen te New-York en Philadelphia, was de voor eenigen tijd gevormde nieuwe Partij, aan wier hoofd bisschop *Huges* staat, druk bezig, niet alleen met bemoeijingen wegens de verkiezingen in de Staten, maar ook met pogingen om het gebruik van den Bijbel in de openbare scholen te weren, waardoor de algemeene verontwaardiging in hooge mate was opgewekt.

Heden stonden de 3 pCt. gec. 100 3/4; Ned. werk. schuld 2 1/2 pCt. 62 1/4; 5 pCt. dito 98 1/4; Spanje 55 1/4.

BELGIE.

BRUSSEL, den 19den November.

De regerende hertog van Saksen *Coburg Gotha*, en de prins van *Wurtemberg* voor eenige dagen uit Duitschland gekomen, zijn heden morgen weder van hier naar Ostende vertrokken, om zich naar Engeland in te schepen.

— De ministers van buiten- en binnenlandsche zaken en van openbare werken, de heeren *Goblet*, *Wothomb* en *Deschamps*, hebben ter gelegenheid van het gesloten traktaat met Pruisen en

de Tolvereniging, van wege Z. M. den koning van Pruisen de order van den Rooden Adelaar bekomen.

— De kamer der vertegenwoordigers heeft gisteren uit loofde van het ongenoegzaam getal leden niet kunnen vergaderen.

— In het *Journal des Flandres* leest men:

„Het heidewater heeft in de laatste dagen een groot gedeelte der landerijen onder de gemeenten van Deurne, Schouten, Marxem, Anstruweel, Eeckeren, Wilmarsdonck, Oorderen, en vooral van Lillo geïnundeerd. Men schrijft deze inundatiën toe aan de ontginning van de heiden, waarvan het water met groote snelheid naar de lagere landstreken afstroomt; terwijl men vroeger alle noodige voorzorgen nam om het op te houden, ten einde geen nadeelen aan de polders te veroorzaken.”

NEDERLANDEN.

BREDA, den 20sten November.

Gisteren heeft de Tweede Kamer der Staten-Generaal weder eene openbare zitting gehouden.

Bij eene ingekomene missive geeft de heer *Backer* kennis, dat voortdurende ongesteldheid hem belet ter vergadering te verschijnen.

Is ontvangen eene koninklijke boodschap ten geleide van een ontwerp van wet tot regeling van hetgeen betrekkelijk is tot de uitoefening van de verschillende takken der geneeskunst. Dit ontwerp met bijbehorende memorie van toelichting wordt naar de afdelingen verzonden.

Ook is aan de leden rondgedeeld een gewijzigd ontwerp tot verbetering van den accijns op het geslagt.

Aan de kamer wordt aangeboden een werkje van den heer *P. K. Görlitz*, onderwijzer te Rotterdam, zijne bedenkingen houdende over de zedelijk-godsdiensstige opleiding in de openbare scholen.

Door den voorzitter wordt kennis gegeven, dat door de verschillende afdelingen tot rapporteurs benoemd zijn, over het ontwerp houdende wijzigingen in het reglement van orde, de heeren: *de Man*, *van Twist*, *Enschede*, *Star Buisman* en *Verwey Mejan*, en over het ontwerp van wet, nopens het stemmen kiesregt, de heeren: *Boreel*, *Kniphorst*, *Nederburgh*, *Scheers van Harencarspel* en *Thorbecke*.

De commissie tot de verzoekschriften brengt verslag uit:

I. Bij monde van den heer *van Naamen*: 1°. op een adres van den notaris *Hamacher*, te Groede, provincie Zeeland, houdende verzoek van wet, nopens het tarief van salarissen voor de hypotheekbewaarders, enz. — Verzending naar de griffie en drukken van het verslag; 2°. op een adres van den heer *Cazaux* en 12 andere notarissen te Rotterdam, over hetzelfde onderwerp. — Gelijk besluit.

II. Bij monde van den heer *Storm*, op een adres der commissie van landbouw in Limburg, behelzende klagen tegen de wijs van toepassing der wet op het veefonds. — De commissie stelt voor, het adres ter griffie neder te leggen en een afschrift daarvan te verzenden aan Z. Exc. den Minister van Binnenlandsche Zaken, ten einde daarvan kennis te nemen.

De heeren *Schooneveld* en *Bruce* verklaren zich tegen het tweede gedeelte van dit voorstel; zij vermeenen dat geen overwegende redenen daartoe voorhanden zijn. De heeren *Verwey Mejan* en *Strens* verdedigen het voorstel der commissie. De heer *Thorbecke* stelt voor bij de verzending de woorden te voegen: „tot het bekomen van inlichtingen.”

Wordt besloten het adres ter griffie neder te leggen; daarop is met 21 tegen 19 stemmen ontkennend besloten dat het aan den minister zal verzonden worden tot het bekomen van inlichtingen; eindelijk met 22 tegen 18 stemmen, dat aan den minister een afschrift van het adres bloot tot kennisgeving zal worden verzonden.

De centrale afdeling brengt haar algemeen verslag uit over het ontwerp van wet, nopens het tarief van salarissen voor de hypotheekbewaarders, enz. De tijd der beraadslagingen zal nader bepaald worden.

De huishoudelijke commissie der Kamer brengt verslag uit over de missive der Eerste Kamer, houdende verzoek, dat de stukken, alleen voor de leden der Tweede Kamer gedrukt wordende, dit ook voortaan mogen worden voor de leden der Eerste. De commissie stelt voor, dit in het algemeen toe te staan, met uitzondering echter van zoodanige stukken, welke aan de Tweede Kamer onder geheimhouding zijn medegedeeld, waarover in elk bijzonder geval zal worden beraadslaagd, doch waaromtrent in alle gevallen ook aan de leden der Eerste Kamer het geheim zal worden opgelegd. — Dit verslag zal worden gedrukt, en daarover zal nader worden beraadslaagd.

De Voorzitter herinnert de Kamer, dat van de aanbestedingslijst betrekkelijk de vacature in den Hoogen Raad, vijf kandidaten verzocht hebben niet in aanmerking te komen, zoodat die lijst op één' candidaat gereduceerd is. De president stelt dus voor, om in dit bijzonder geval den Hoogen Raad te verzoeken eene nieuwelijst van kandidaten samen te stellen. Niets meer aan de orde van den dag zijnde, wordt de vergadering tot nadere bijeenroeping verdaagd.

— Bij Koninklijk besluit van den 15den November 1844, n°. 72, is de bij vroeger besluit van 24 October jl. n°. 49, gedane benoeming van *W. graaf van Bylandt*, 2de luitenant bij het 5de regiment infanterie, tot directeur van het postkantoor te Vaals, ingetrokken en tot deze laatste betrekking benoemd *M. F. J. de Eerens*.

— Ten gevolge van Zr. Ms. bevelen, hebben de Ministers van Justitie, van Financien en van Binnenlandsche Zaken aan de Staten-Generaal doen toekomen eene lijst van dispensatiën, welke volgens art. 67 der Grondwet, door den Koning zijn verleend, gedurende den tijd dat de Staten-Generaal niet vergaderd zijn geweest.

— Uit Rotterdam wordt gemeld, dat het Edel Achtbaar bestuur dier stad de Werkvereniging aldaar heeft gemagtigd om op stadsgrond een aanleg te doen daarstellen, die in den aanstaanden winter vele handen werk zal verschaffen en tevens den stadsomtrek zal verfraaijen. De bedoelde grond is buiten de Oostpoort gelegen en bestaat uit twee neven elkander liggende kampen weiland. Het plan tot den aanleg is ontworpen door den heer Architect *Zocher* te Haarlem, en bestaat in een breeden Mac-Adamsweg voor rijtuigen, met nevensgaaud sandpad voor rijpaarden, ter wederzijden van wandelpaden omslingerd.

— De *Drenthsche Courant* vermeldt, dat in de laatste zitting der provinciale staten, op voorstel van den heer Gouverneur, besloten zijnde een adres aan Z. M. aan te bieden — houdende een met redenen gestaafd verzoek, dat het Hoogstdenzelven behagen mocht in de eerstvolgende zitting der Staten-Generaal een ontwerp van wet te doen aanbieden, strekkende om uit 's lands kas eene som van twee millioenen guldens af te zonderen tot uitbreiding en verbetering der kanalen en wegen in Drenthe — in de vorige maand bij het gewestelijk bestuur een antwoord ontvangen is, hoofdzakelijk hierop nederkomende: dat het gouvernement, ofschoon de wenschelijkheid van de verwezentlijking der bestaande plannen erkennende, echter van oordeel is dat de geldmiddelen van den staat op dit oogenblik niet zouden gedoogen om twee millioen guldens tot dit einde af te zonderen, dat het dadelijk beramen van een plan hetwelk alles omvat, wel zijne nuttigheid heeft, doch dat alles niet te gelijk kan worden ondernomen en het dus wenschelijk zou zijn met het meest noodige aan te vangen, waartoe gerekend zou moeten worden: 1°. Het geven van meer capaciteit aan de Hoogeveensche vaart, en 2°. het verlengen van de Drenthsche hoofdvaart langs Norg en Roden tot in het Leekstermeer, waardoor eene allerbelangrijkste communicatie te water tuschen Drenthe en Groningen zou bevorderd worden; het gouvernement zou niet ongenegen zijn om zoodanige onderneming door eene toelage te ondersteunen, en worden gedeputeerde staten uitgenoodigd om hunne beschouwingen deswege mede te deelen.

— Volgens het overzicht van den staat van het hervormd kerkgenootschap in de Nederlanden opgemaakt bij de algemeene synodale vergadering te Dordrecht, den 18den Julij 44, beliep het getal zielen 1,642,455, dat der standplaatsen 1233, en het getal predikanten 1453. In Noord-Brabant: 44,739 zielen, 91 standplaatsen en 96 predikanten.

— Van Vlissingen schrijft men den 15 dezer: Gisteren is Zr. Ms. fregat *de Rijn*, en heden Zr. Ms. stoomschip *Cerberus*, met het beste gevolg alhier in 's Rijks dok gehaald.

— Van Harderwijk schrijft men ons van den 18 November: „Op morgen zal van hier te water naar Hellevoetsluis vertrekken een detachement, sterk 20 onderofficieren en manschappen, onder geleide van den 1sten luit. van het koloniaal werfdepot *Y. de Vries*, om op den 24. daaraanvolgende over te gaan aan boord van Zr. Ms. transportschip *Willems Frederik Hendrik*, bestemd naar West-Indië.

„Op den 23. November zal mede naar Hellevoetsluis vertrekken een detachement, sterk 130 onderofficieren en manschappen, onder bevel van kapt. *Jansen*, begeleid wordende door den 1sten luit. *Hachez*, beide van verlof naar Oost-Indië terug, den 2den luit. *Nothenius van Elsbroek*, en den officier van gezondheid *Schmidt*, de laatste mede van verlof naar O. I. terug, om op den 28. daaraanvolgende, aan boord van het schip *Olivier*

van Noord, te worden geëmbarqueerd, en naar Java te worden overgevoerd.

» Op den 28. dezer zal naar het Nieuwe Diep vertrekken een detachement, sterk 63 onderofficieren en manschappen, onder bevel van den luit. C. E. Hooman, van verlof terugkeerende, om op den laatste Nov. aan boord van het schip *Eliza* te worden ingescheept en naar West-Indië te worden overgebracht.

— Men verneemt, dat de moderne schilderijverzameling van Z. M. den Koning verrijkt is met een kunstgewrocht van *Paul Delaröche*. Het stelt voor eene gelukkige moeder met twee kinderen; en onderscheidt zich, even als al het werk van dezen franschen schilder, door schoone gedachte, juiste teekening en krachtige kleur. Hoewel sommigen de voorkeur zouden gegeven hebben aan een historieel schilderstuk van dien meester, zoo getuigt deze voorstelling echter luide van zijnen dichtertlijken geest.

— De inspecteur van Zijner Majesteits moderne schilderijverzameling, de heer J. K. Koning, heeft zich binnen kort naar Duitschland op reis begeven, onder anderen ook met het loffelijk doel, om derwaarts over te brengen eenige schoone proeven van het beste werk onzer voortreffelijkste vaderlandsehe meesters. Ontwifelbaar zullen weldra deze stukken niet alleen eene eervolle plaats in Duitschlands vorstelijke pinacotheken bezetten, maar ook tevens daar bij velen den prikkel opwekken, om zich penseelgewrochten der van ouds beroemde en zich steeds roemrijk handhavende Nederlandsche schilderschool in eigendom te verschaffen. De reis van den heer Koning is alzoo in meer dan één opzigt zeer belangrijk.

— Het Nederlandsch Kunstblad deelt, onder het hoofd Album, het volgende mede:

» De oplettendheid en belangstelling, waarmede onze kunstlievende Vorst, tijdens Hoogstdeszelfs jongst verblijf te Amsterdam, stilstond voor het borstbeeld van *Rembrandt*, heeft ons opgewekt, nadere berigten in te winnen omtrent de voorbereidende werkzaamheden voor het oprigten van een standbeeld ter huldding van des schilders groote verdiensten.

» De beide commissiën, te Amsterdam en 's Hage, zien hare pogingen, ter zamenstelling van een Album, met goed gevolg bekroond. De schilders *Gudin* en *Jacquand*, van de Fransche school, hebben zich volgaarne bereid verklaard, eene bijdrage te leveren. Van de Vlaamsche heeft de *Keyzer*, door aan de commissie te 's Hage eene Italiaansche voorstelling toe te zenden, het voorbeeld gegeven aan de talrijke beoefenaars der beeldende kunsten in zijn land; maar hij heeft buitendien nog op zich genomen, zijne kunstbroeders mondeling tot bijdragen aan te storen. De grijsz. historieschilder *J. W. Pieneman* bejvert zich om, zoo door woorden als daden, luister aan de zaak bij te zetten, en de groote landschapschilder *Schelfhout* heeft, zonder dat wij iets tot lof van zijne ingezonden strandgezigten behoeven te zeggen, door zijnen naam onder de bijdragers, reeds krachtig medegewerkt tot bereiking van het voorgestelde doel. Van de stukken, welke te 's Hage alreeds door de kunstenaars zijn ingezonden, trokken onze bijzondere aandacht: een maneschild, van *Abels*; eene kind van *Bliffler*, door *J. Bosboom*; eene historische voorstelling, zijnde graaf *Willem II.*, door zijne gade uit den brand gered, door *J. E. J. van den Berg*; landschappen van *Breuhaus de Groot*, vader en zoon; een gezigt op den Haag, door *Dreiboltz*; en meer andere, te veel om hier te noemen.

» De verschillende toonzetters en toonkunstenaars hebben zich in laatstgenoemde stad mede verbonden tot het uitvoeren van een concert, ten behoeve der oprigting, dat plaats zal hebben bij gelegenheid van de opening der publieke tentoonstelling van het album aldaar. In het kort, de geestdrift voor *Rembrandt* is te 's Hage algemeen. De meeste letterkundigen en dichters hebben zich met de beeldende kunstenaars vereenigd, en onder hunne geschenken mag de commissie zich reeds verblijden over eenen bundel gedichten van onzen geestigen volksdichter *W. J. van Zeggelen*, waarin al zijne lachwekkende reizen, jagten of avondpartijen zijn opgenomen en die verrijkt is met een gedicht, door den auteur eigenhandig vooringsgeschreven, en hetwelk met des dichters toestemming geheel in het Kunstblad wordt medegedeeld.

— Uit 's Bosch schrijft men van den 18den November:

» Gisteren avond vertoonden zich drie personen, met stokken gewapend, op de plaats bij den kortelings bestolenen kastelein *Spijnings*, te Berlicum, alwaar zij door den kastelein werden ontdekt en naar de redenen hunner komst gevraagd, waarop hij onmiddellijk een paar slagen op het hoofd ontving; hierdoor niet van zijn stuk gebragt, riep hij om hulp, waarop de zich in de gelagkamer bevindende menigte naar buiten kwam, terwijl de drie aanvallers inmiddels het hazenpad kozen. *Spijnings* nam eene blaaspijp, sprong te paard en reed hen achterop, zoodat het hem

gelakte hen te achterhalen, waarop hij van het paard werd gerukt en op nieuw slagen ontving; doch zijne tegenwoordigheid van geest niet verliezende, nam hij de blaaspijp, bragt eenige goede gerigte slagen aan een der drie toe, zoodat deze bewusteloos nederzonk. Door de spoedige hulp van de toegesnelde menigte gingen de overigen op den loop, en bleef de derde in handen van de boeren. Reeds heeft hij zijne medepligtigen bekend gemaakt, die onder Gemonde te huis behooren. Het regte doel van hun bezoek weet men nog niet; doch men heeft reden te gelooven, dat zulks met geene goede bedoeling was.

» Onder de gemeente Schijndel moet, zoo het gerucht zich verspreidt, gisteren in den vooravond, eene vrouw door twee mannen aangehouden zijn, en van al haar gouden sieraden en geld beroofd zijn geworden.

— Uit Tiel schrijft men van den 13den November:

» Men meldt uit Amerongen, dat ll. Zaterdag zekere boerenknecht, gaande van hier naar Veenendaal, in het zoogenaamde Amerongsche bosch, door twee met stokken gewapende mannen aangehouden en van zijn geld, bestaande in f 20, en van zijn horologie beroofd. Daar genoemde knecht juist dien zelfden dag zijn werkloon had ontvangen, zoo is het niet met onwaarschijnlijk, dat de daders hiervan bewust waren, en dus geene geheel onbekende personen geweest zijn.

— In den nacht tusschen Zondag en Maandag aanstaande heeft de tweede totale maaneclips in dit jaar, welke even als die van 31 Mei bij ons zichtbaar is, plaats. Het begin is den 24 dezer, des avonds ten 10 ure 9 min., het begin der totale eclips ten 11 ure 17 min., het midden den 25sten den morgens ten 0 ure 4 min., het einde der totale eclips ten 0 ure 51 min., en het einde der geheele eclips ten 1 ure 59 min.

Van de gisteren bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal ingekomen voordragt nopens de *uitoefening der takken van geneeskunst*, luidt art. 1 aldus: » Tot de uitoefening der geneeskundige burgerpraktijk, hetzij in derzelver geheelen omvang, hetzij voor elk harer onderdeelen van inwendige genees-, heel- of verloskunde, moet men aan eene der hoogeschoolen van dit Rijk, den graad van medicinæ-, chirurgiæ of artis obstetriciæ doctor verkregen hebben.

» Hiervan zijn uitgezonderd, voor het verloskundige vak, de vroedvrouwen, alsmede voor de uitoefening van de genees- en heilkunst bij de ingezetenen, de officieren van gezondheid der land- en zeemagt, die, na twintig jaren en daarboven in die betrekking te hebben gediend, op eene eenvoudige wijze de dienst verlaten, en ook de zoodanigen onder hen, welke, reeds vroeger op non-activiteit gesteld zijnde, met terugzage op gevestigden roem en genoegzame ervaring, door Ons tot de uitoefening dier vakken bij de ingezetenen zijn bevoegd verklaard.

In de memorie van toelichting wordt deswege gezegd:

Immers na langdurige overweging en dikwijls opgerezen twijfel, of men voor het vervolg ook de stedelijke en plattelands heel- en vroedmeesters zou behooren te behouden, en niet ontkennde, dat er voor dat behouden wel niet geheel verwerpelijke redenen kunnen worden aangevoerd, heeft toch ten laatste de overtuiging de overhand behouden, dat het, bij het standpunt van meerdere volkomenheid, waarop de geneeskundige wetenschap thans gebragt is, en waarop men dezelve voor het vervolg wenschte nog hooger gebragt te zien, niet verkieslijk is, geneeskunstoefenaren te blijven behouden, die min volkomen toegerust zijn met die algemeene kennis, welke men in den man, aan wien men behoud van leven en gezondheid toebetrouwt, verlangt erkend te zien.

Het is dan om die reden, dat voorgesteld wordt, voor het vervolg geene andere dan akademisch gepromoveerde genees-, heel- en verloskunstoefenaren toe te laten, behoudens de uitzondering aan het slot van dit artikel gevoegd: waardoor stedelijke en plattelands heel- en vroedmeesters voor het vervolg afgeschaff worden. De zoodanigen daarvan, die thans nog bestaan, behooren billijkerwijs bij de hun vroeger toegekende regten en attributen gehandhaafd te worden. Derzelver getal is, althans voor vele jaren, nog voldoende, om niet te behoeven te vreezen voor eenig ongerijf, dat men van derzelver gemis zou meenen te wachten te hebben.

Leerde eenmaal de ondervinding in latere tijden, dat men volstrekt niet buiten hen, of soortgelijke geneeskunstoefenaren van mindere opleiding en meer beperkte kennis blijven kan, dan zal het oogenblik gerekepd kunnen worden daar te zijn, om op deze zaak terug te komen.

Ad art. 10. Ook dit artikel is eene gewijzigde en nauwkeuriger uitbreiding van hetgeen reeds bij art. 4 derzelfde wet is

vastgesteld. De bedenking is wel ten deze opgerezen, of het ook niet dienstig en noodzakelijk zou zijn, dat de schippers of reetters van schepen onder de verplichting gebragt werden, van geene zee-reizen te mogen doen, of schepen uit te rusten, zonder eenen bevoegden scheepsarts aan boord te hebben, doch, naar aanleiding der consideratiën ten deze door het departement van binnenlandse zaken met de kamers van koophandel of voornamelijk reeders, gewisseld, heeft men geoordeeld, dat zulk eene verplichting niet zonder groote moeyelijkheid, en niet altijd met gelijke billijkheid aan dezen zou kunnen worden opgelegd.

Ad art. 11. Hoezeer de behandeling van ooggebreken in het algemeen tot het gebied van den genees- en vooral van den heilkundige behoort, en deze dus eigenlijk geene bijzondere qualificatie tot het behandelen van ooggebreken behoeven, waardoor dan deze speciale onderscheiding van oogmeesters als overtollig en min verkieslijk zou kunnen beschouwd worden, zoo is het niettemin waar, dat, vooral wat het operative gedeelte der behandeling betreft, een meer bijzondere toelag en geoefendheid dezen of genen ten deze meer verkieslijk, dan elk ander heilmeester in het algemeen kan doen achten. Voor de zoodanigen dan, en die verlangen zich van die zijde meer bijzonder gekenmerkt te zien, heeft men begrepen, de speciale qualificatie van oogmeesters te kunnen toelaten en behouden.

Ad art. 12. Ook elk heilmeester is uit den aard zijner professie tandmeester, en men zou uit dien hoofde eene afzonderlijke onderdeeling van personen, die, zonder algemeene genees- of heilkundige kennis te bezitten, als tandmeesters gequalificeerd worden, niet verkieslijk kunnen achten; doch het is niet te ontkennen, dat het werktuigelijk behandelen van de gebreken van het gebit en het kunstmatig herstellen van het verlies van het geheel, of een gedeelte daarvan, een werk van oefening en daardoor verkregen meer bijzondere handigheid en geschiktheid is; waardoor de min algemeen wetenschappelijk gevormde mond-, kies- of tandmeester meestal verkozen zal worden boven den meer wetenschappelijk opgeleiden, maar niet zoo zeer door dagelijksche en uitsluitende oefening bedreven heilmeester; ja, het is bekend, dat laatste noemde in dit speciale geval zich veelal liever door zulk eenen mond- of tandmeester laat vervangen, dan dat hij wellicht zich door mindere bedrevenheid in dat vak zou kenbaar maken.

Om die redenen heeft men vermeend ook de tandmeesters in het algemeen belang te mogen en kunnen behouden, maar hun bedrijf ook tot het bloot werktuigelijk gedeelte van dat vak te moeten bepalen.

Aan zulke tandmeesters intusschen, die in hun meestal opdringen van zoogenaamde mond- en tandmiddelen, tegen eenen bovenmatigen prijs, meer eene laakbare kwakzalverij verraden, dan dat door het toedienen van zulke middelen wezentlijk nut zou gesticht worden, oordeelt men, dat het verkoopen of afleveren derzelve niet voegzaam kan worden toegestaan.

Ad art. 14. De bedriegerijen en laakbare kwakzalverij, tot welke de aanwending van het zoogenaamd dierlijk magnetismus aanleiding geeft, waartegen reeds interimair door ministeriële dispositiën, door Koninklijke magtiging geruggesteund, in individuele gevallen getracht is te waken, hebben het noodzakelijk doen oordeelen, ter voorkoming van alle spitsvindige tegenspraak, ten deze eene wettelijke bepaling, in den geest der bedoelde dispositiën, ook voor het algemeen uit te lokken.

Ad art. 17. Het leveren van geneesmiddelen door de zoodanigen, die eigenlijk geen apothekers zijn, heeft tot dus verre slechts eenigzins behad bij toelating. De plattelands-heilmeesters mogen, zoolang zij van de aflevering geen gebruik maken, en zoodanig niet meer dan eene apothekers mede, in hunne woonplaats vestigd is. Er is geen reden, om ten deze een onderscheid tusschen medicina doctores en plattelands-heilmeesters te maken.

Ad art. 18. Men ontmoet alhier eene meer bepaalde uitbreiding van art. 17 der bovengenoemde wet, noodzakelijk geoordeeld door de steeds meer en meer toenemende en schandelijke kwakzalverij in het venten, verkoopen en aanprizen van geneesmiddelen door onbevoegden.

Ad art. 22. De noodlottige gevolgen, welke uit het afleveren van arsenicum, helaas! bij herhaling en zoo menigvuldig voorkomen, hebben het noodig doen oordeelen, om, ter voorkoming derzelve, eene scherpe verordening te provoceren. Men meent het beoogde doel te kunnen bereiken, eenstdeels door het afleveren dier zelfstandigheid in kleine hoeveelheden op de voorgestelde wijs te bemoeijelijken, anderdeels door dezelve in zoodanigen staat te brengen, dat zij hare tegenwoordigheid door kleur en smaak verradert, en alzoo noch met boos opzet, noch bij ongeluk, met

voedsel of drank vermengd, onbemerkt kan ingegeven of verbruikt worden.

Ad art. 35. Het ontbinden der provinciale commissie van geneeskundig onderzoek en toezicht is onvoorwaardelijk en algemeen door de commissie tot herziening der geneeskundige wetten en verordeningen voorgesteld; men meent ook daarmede te moeten instemmen, eenstdeels omdat het niet te ontkennen is, dat dezelve in hare tegenwoordige wijs van samenstelling en uitoefening harer werkzaamheden, niet altijd en in allen opzigt aan hetgeen van haar verwacht moegt worden, konden voldoen, of voldeden, maar ook omdat een zeer groot gedeelte harer werkzaamheden (het afnemen van examina), bij het aannemen van het aangeboden ontwerp van wet, komt te vervallen.

Het geneeskundig toezicht, waarvan evenwel bij voortdurend dient gezorgd te worden, stelt men voer, aan eenen provincialen geneeskundigen raad op te dragen. Deszelfs wijs van samenstelling, zoo al niet geheel en al zoodanig als zulke door de commissie tot herziening der geneeskundige wetten en verordeningen is voorgesteld, biedt echter een personeel aan, hetwelk den geregelden en doelmatigen gang van het geneeskundig toezicht beter zal waarborgen, dan zulks thans plaats kan hebben.

De commissie tot herziening stelde voor, om ook onder de leden van dien provincialen raad op te nemen den hoofdingenieur van den waterstaat der provincie, en veertschikundigen, en den hoofd-officier van gezondheid in de provincie gevestigd; dan, daar toch de voorlichting van dezen slechts in bepaalde, en niet zoo zeer in doorgaans voorkomende gevallen zal behoeven vereischt te worden, en daar de raad dan toch altijd, wanneer zoodanige gevallen zich voordoen, dezelve zal kunnen raadplegen, heeft men het minder noodzakelijk geoordeeld, ook hen als vaste leden van dien raad voor te stellen.

Ad art. 38. Hoezeer het niet wel doenlijk zou, de werkzaamheden van den bedoelden raad in hare geheele uitgebreidheid en bijzonderheden bij de wet te bepalen, heeft men het echter noodzakelijk geacht, de hoofdpunten daarvan in dezelve op te nemen, welker meer bepaalde uitbreiding het onderwerp van de reglementaire verordeningen voor den raad zal moeten uitmaken. Noodzakelijk althans behoorde bij de wet vastgesteld te worden de bevoegdheid der raden tot het visiteren van de winkels der apothekers in verband met art. 168 der Grondwet, alsmede die tot het opsperen en constateren van gepleegde overtredingen door wet.

Ter AMSTERDAMSCHÉ BEURS van gisteren (10 November) was de fondsnotering: Ned. 2½ pCt. 62½/16; 3 pCt. 76½/16; 5 pCt. 99½/16; O. Ind. Leening 4 pCt. 97; Amort.-Syndic. 4½ pCt. 99½/16; Handelsm. 147½/16; Aand. Rijn spoorweg 101; Spanje 22½/16; id. Onbep. St. 20½/16; 3 pCt. 35½/16; Coupons Ardoins 24½/16; Fr. Uitgest. 7; Portug. te Londen 2½ pCt. 53½/16; Rusland 107½/16; 4 pCt. bij Hope 91½/16; id. bij Stiegl. 90½/16; Certif. van Assign. 74½/16; Amerika Bankactiën 7½/16.

Met Toestemming der Stedelijke Regering.

SCHOUWBURG TE BREDA.

TWEDE VOORSTELLING TEN VOORDEELE DER ARMEN.

Op ZATURDAG den 23. NOVEMBER 1844.

DE SLAAPWANDELAAR, of DE KAPEL VAN GUYEN, beroemd Tooneelspel in drie Bedrijven, door J. DE OOSTER. Na hetzelfde: DE VERSTROOIDEN, Kluchtig Blispel in twee Bedrijven, door AUGUST VON KOTZEBOE.

Annunt des grands théâtre de la ville de Breda:
1ste Rang, 75 Cents. 2de Rang, 50 Cents.
Heeren Militairen, 2de Rang, 35 Cents.

Door J. DE LANGE, te DEVENTER, is uitgegeven en alom verzonden:

HUMORISTISCHE SCHETSEN OVER DEN NEUS. Versierd met eene menigte afbeeldingen van Neuzen. 1/20.

ALEXIS EN IWAN of DE OVERWINTERING DER SAITSBERGEN, een verhaalt, hetwelk strekken kan ter versterking van geloofzaamheid aan God, en vertrouwen op God. 1/30. gevolgd naar het Fransch door W. J. VAN DER VEER. 1/30.

Een boekje zeer geschikt voor de laagste klasse eener lagere school.

ZES LEESTAFELS ten dienste van het onderwijs aan Eerst-beginnende Leerlingen. 1/25.

W. MASSEUS, Schrijf-voorbeelden, 4 Alev. N. 73-96. 1/10, 60.

C. F. BECK, Driestemmige Liederen ten gebuik bij het Zang-onderwijs op de Scholen, 2de Stukje. 1/50.